

КАРАРЫ

6 апрель 2022 ел

№33

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Кичү авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрендәге 60 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының «Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан җирлекләргә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге вәкаләтләренә бер өлешен тапшыру турында» 2021 елның 28 сентябрендәге 81 номерлы карары нигезендә

Кичү авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичү авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрендәге 60 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертүгә:

- Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичү авылы җирлегенә Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә I, II, III өлешләрен яңа редакциядә бөяп итүгә (карага 1 нче кушымта).

2. Өлеге карарны Кичү ав., Үзәк ур., 50 й., Нагорное ав., Үзәк ур., 17 й. торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игълан итүгә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Өлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Өлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны Кичү авыл җирлегенә башлыгына йөкләргә.

Кичү
авыл җирлегенә башлыгы

Г.П. Туманова

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районының Кичү авыл
Советы карарына
6 апрель 2022 ел №33
1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӘЛМӘТ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ КИЧҮ АВЫЛЫ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӘН
ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШЛӘР КАГЫЙДӘЛӘРЕ

ЭЧТӨЛӨК

I ӨЛӨШ. ШӨҺӨР ТӨЗӨЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН
ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗӨЛӨШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӨРТИБЕ 4

1 бүлөк. Гомуми нигезлөмөлөр	4
Статья 1. Өлөгө Кагыйдөлөрдө кулланыла торган төп төшөнчөлөр.	4
Статья 2. Кагыйдөлөрне кертү, билгелөү һәм аның составы.	9
Статья 3. Шөһөр төзөлөшөн жайга салу линиясе.	10
Статья 4. Шөһөр төзөлөшө регламентлары һәм аларны куллану.	11
Статья 5. Жирдөн файдалану һәм төзөлөш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдөн файдалану һәм төзөлөш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдө катнашуы.	14
Статья 6. Кагыйдөлөрне бозган өчен жаваплылык.	15
2 бүлөк. Жирдөн файдалану һәм төзөлөшләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтлөрдө катнашучылар.	15
Статья 7. Объектлар һәм шөһөр төзөлөшө мөнәсәбәтлөрө субъектлары.	15
Статья 8. «Кичү авыл жирлегө» муниципаль берәмлегө территориясендө жирдөн файдалануны һәм төзөлөшнө жайга салуны гамәлгө ашыручы жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.	16
Статья 9. Жирдөн файдалану һәм төзөлөш комиссиясе.	17
Статья 10. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.	17
3 бүлөк. Кагыйдөлөрне гамәлгө керткәнчө барлыкка килгән күчөмсөз милекне файдалану хокукы.	24
Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлөмөлөр.	24
Статья 12. Кагыйдөлөргө туры килми торган күчөмсөз милек объектларыннан файдалану һәм төзөлөш үзгәрешлөрө.	25
4 бүлөк. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзөлөш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнө рөхсәт. Төзөлөшнөң, капиталъ төзөлөш объектларын реконструкциялөүнөң чикле параметрларыннан читкө тайпылуга рөхсәт.	26
Статья 13. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзөлөш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнө рөхсәт бирү.	26
Статья 14. Рөхсәт ителгән төзөлөшнөң чикле параметрларыннан читкө тайпылуга, капиталъ төзөлөш объектларын реконструкциялөгө рөхсәт алу тәртибе.	27
5 бүлөк. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 15. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 16. Территорияне планлаштыру документларын өзөрлөү тәртибе.	30
6 бүлөк. Жир кишәрлеклөрөн резервлау һәм алу.	34
Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирлөрнө резервлау.	34
Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлеклөрөн алу.	34

Статья 19. Гавами сервитутлар билгеләү.	35
Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану.	36
7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.	36
Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.	36
Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.	39
II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ	
40	
8 бүлек. Территориянең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы	40
Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.	40
9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
Статья 24. «Кичү авыл җирлегә» муниципаль берәмлегә территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.	41
Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләренең гамәлдә булу зоналары картасы.	42
II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.	
42	
10 бүлек. Күчәмсез милекне рөхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.	42
Статья 26. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зоналарның төрләре.	42
11 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.	83
Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның чикләүләрен тасвирлау.	83
Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.	92
Статья 29. Гавами сервитутларның эшчәнлек зоналары.	92
12 бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган төп җирләргә билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә билгеләү.	92
Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү.	93

**І ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН
ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ЖҰЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ**

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлеген арендау - аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү өчен физик затка яисә юридик затка жир кишәрлеге бирү;

территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлыгын тәмин итүгә һәм арттыруга, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, территорияләрен карап тотуга юнәлдерелгән, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру эшчәнлеге;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре – законнарда, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив хокукий актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән таләпләренә мөһүрү үтәгән очракта, жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру әлеге Кагыйдәләрдә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен тиешле территорияль зоналарга карата шәһәр төзелеш регламентлары составында биләү нәтижәсендә рәхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар. Күчәмсез файдалануның рәхсәт ителгән төрләре рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләрен, файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләрен, рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрен үз эченә ала;

рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - аерым территорияль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелеш регламентының «Рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре» исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рәхсәт ителгән эшчәнлек төрләре файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләренә һәм шартлы рәхсәт ителгән куллану төрләренә карата өстәмә сыйфатында гына рәхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләрдә мондый эшчәнлекнең күләмнәре һәм башка параметрлары буенча рәхсәт ителгән файдалануның тиешле төп төрләренә һәм шартлы рәхсәт ителгән куллану төрләренә күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштыруда чикләүләр билгеләнә;

генераль план - жирлекне территорияль планлаштыруның максатын, бурычларын һәм юнәлешләрен, территориянең тотрыклы үсешен тәмин итү өчен эшләнә торган аларны гамәлгә ашыру этапларын билгели торган территорияль планлаштыру документы төре;

жир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбенә алуы - жир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуальләштерү, шуның нәтижәсендә һәр жир кишәрлеге шундый характеристикалар ала, алар аны башка жир кишәрлекләреннән аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләүне гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

күчөмсөз мөлкөттө дөүлөт кадастр исәбөнө алу - жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары турында, төзелеп бетмөгөн объектлар турында, бердәм күчөмсөз комплекслар турында, ә федераль законда билгеләнгән очрактарда һәм жир белән нык бәйләнгән башка объектлар турында күчөмсөз милек реестрына кертү, Ягъни, аларны билгеләнмичә күчөрөп йөртү мөмкин түгел (алга таба шулай ук - күчөмсөз милек объектлары), алар мондый күчөмсөз милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалары булган булуын раслый, яки аның яшәешен туктатуны, шулай ук күчөмсөз милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралган башка белешмәләргә раслый;

шәһәр төзелешә эшчәнлегә - территорияль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, капитал ремонт, реконструкцияләү рәвешендә гамәлгә ашырыла торган территорияләргә, капитал төзелеш объектларын жиерү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләргә комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү, шул исәптән шәһәрләргә һәм башка жирлекләргә үстерү эшчәнлегә;

шәһәр төзелешә зоналары - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелешә регламентларын билгеләү максатларында территорияне зоналаштыру;

шәһәр төзелешә регламенты - тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган жир кишәрлекләргә өстөндә һәм өслөгөндә булган бөтөн нәрсә кебек үк һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларынан файдалану процессында файдаланыла, жир кишәрлекләргә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләргә һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткелләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь мөмкин булган территория дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткелләре;

төзүчә - үзөнә караган жир кишәрлегендә яисә хокук иясенә (дөүлөт (муниципаль) милкә объектларына бюджет инвестицияләргә гамәлгә ашырганда дөүлөт хакияте органнары (дөүлөт органнары), "Росатом" атом энергиясә буенча дөүлөт корпорациясә, "Роскосмос" космик эшчәнлегә буенча дөүлөт корпорациясә, бюджеттан тыш дөүлөт фондларының идарә органнары яки жирлә үзидарә органнары килешүләр нигезендә үзләргә дөүлөт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләргә тапшырганнар яки "Территорияләргә үстерү фонды" гавами-хокукий компаниясә турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 2017 елның 29 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә төзелеш алып баручы үз функцияләргә килешүгә нигезләнәп тапшыручы) жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны, сүтүнә тәмин итүчә, шулай ук инженерлык эзләнүләргә башкару, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау өчен проект документларын әзерләүчә физик яисә юридик зат.

Төзүчө, шөһөр төзөлөшө эшчөнлөгө турындагы законнардакаралганча, техник заказчыга үз функциялөрөн тапшырырга хокуклы;

техник заказчы - инженерлык тикшеренүүлөрөн үтөү турында, проект документларын өзерлөү турында, капитал төзөлөш объектларын төзү, реконструкциялөү, капитал ремонтлау, сүтү турында шартнамалар ясаучы төзүчө тарафыннан һәм төзүчө исеменнөн вәкаләтле юридик зат, Күрсәтелгән эш төрлөрөн үтөүгә биремнәр өзерли, инженер эзләнүүлөрөн башкаручы һәм (яисә) проект документларын өзерлөүчө, капитал төзөлөш объектларын төзүгә, реконструкциялөүгә, капитал ремонтлауга, сүтүгә, күрсәтелгән төр эшләрне башкару өчен кирәкле материалларны һәм документларны тапшыра, , проект документациясен раслый, капитал төзөлөш объектын эксплуатациягә кертүгә рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалый, шөһөр төзөлөшө эшчөнлөгө турындагы законнарда каралган башка функцияләрне гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре). Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясе Шөһөр төзөлөшө кодексының 47 статьясындагы 2.1 өлөшөндө, 48 статьясындагы 4.1 өлөшөндө, 52 статьясындагы 2.1 һәм 2.2 өлөшлөрөндө, 55.31 статьясындагы 5 һәм 6 өлөшлөрөндө каралган очрактардан тыш, инженерлык эзләнүүлөрө, архитектура-төзөлөш проектлау, төзөлөш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзөлөш объектларын сүтү өлкөсөндө үз-үзөн жайга салучы оешма өгъзасы гына башкара ала;

жир кишөрлөгө - жир кадастрында һәм жир кишөрлөклөрөнө хокукларны дәүләт төркөвө документларында беркетелгән чикләре, мөйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир өслөгөнөң бер өлөшө;

күчөмсөз әйбөр - жир өслөгөнөң бер өлөшөн төшкөл итүчө әйбөр, һәм аны индивидуаль билгелә бер әйбөр сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

территорияләрден файдалануның махсус шартлары булган зоналар - Россия Федерациясе халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьлөрөн) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларының яклау зоналары, су саклау зоналары, су басу зоналары, эчөргә яраклы һәм хужалык-көнкүрөш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациясе законнары нигезөндө билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнөргә, үзгөртөлөргә яисә бетерелөргә тиешле линияләр;

линиялө объектлар - электр тапшыру линияләре, элементө линияләре (шул исәптөн линия-кабель корылмалары), торба үткөргөчлөр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

шөһөр төзөлөшөн жайга салу линиясе - кызыл линияләр; жир кишөрлөклөрө чикләре; жир кишөрлөклөрө чикләреннөн төзөлмөлөрөнөң минималь тиген билгелөүчө линияләр (төзөлөшнө жайга салу линиялөрөн дө кертеп); территориаль зоналар һәм аларның составындагы зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкөт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптөн жир кишөрлөклөрөн, биналарны, төзөлөшлөрнө, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; жир кишөрлөклөрөннөн, биналардан, корылмалардан

файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

кызыл линияләрдән чигенү линиясе (яисә төзелешне көйләү линиясе) - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру өчен рөхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган линияләр;

күчәмсез мөлкәт (күчәмсез мөлкәтне дәүләт төркөвә турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) төшенчә мөгънәсендә күчәмсез мөлкәт объекты) – жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, төзелеп бетмәгән объектлар, бердәм күчәмсез комплекслар һәм башкалар;

капиталь төзелеш объекты - төзелеш эшләре тәмамланмаган бина, төзелеш, корылма, объектлар (алга таба-төзелеп бетмәгән объектлар), капитал булмаган төзелешләр, корылмалар һәм жир участогының аерым уңайлыклары (алмаштыру, каплау һәм башкалар);

капиталь булмаган төзелмә, корылмалар -- Жир белән ныклы бәйләнеше булмаган төзелмә, корылмалар корылмалар һәм аларның конструктив характеристикалары аларның күчәнүен һәм (яисә) демонтажны һәм алга таба, төзелешләрнең, корылмаларның төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләүгә тулысынча зыян китермичә жыюны (шул исәптән киосклар, лапаслар һәм башка шундый корылмалар, корылмалар) гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

капиталь төзелеш объектын сүтү - капитал төзелеш объектын жимерү (табигать күренешләре яисә өченче затларның хокукка каршы гамәлләре аркасында жимерелүдән тыш), капитал төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрен сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - техник регламентларны үтәгән өстәмә рөхсәтсез аерым территориаль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелеше регламентының "Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре" исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре (техник регламентлар - төзелеш нормалары һәм куркынычсызлык стандартлары, янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләре, гражданның оборонасы таләпләре һәм гадәттән тыш хәлләрне, башка мөһүбүри таләпләр кабул ителгәнчегә кадәр);

Кагыйдәләрдән тайпылышлар – әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән төрлөптә конкрет жир кишәрлегә өчен санкцияләнгән, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан - корылмаларның биеклегеннән, участокның төзелеш процентларыннан, төзелеш чигенүләреннән һәм башкалар, кишәрлекне әлеге кагыйдәләр нигезендә кече күләмненнән, уңайсыз конфигурациядән, уңайсыз инженерлык-геологик һәм башка характеристикалардан файдалану мөмкинлегә булмауга бәйле рәвештә файдалану;

күчәмсез милекне рөхсәт ителгән файдалану – шәһәр төзелеше регламенты нигезендә, кануннар нигезендә билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануга чикләүләр, шулай ук гавами сервитутлар белән күчәмсез мөлкәттән файдалану;

капиталь төзелеш объектларын (линия объектларыннан тыш) реконструкцияләү - капитал төзелеш объектын, аның өлешләре параметрларын (биеклеген, катлар санын, мәйданын, күләмен), шул исәптән өстәмә төзелеш, үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук капитал төзелеш объектынның төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә)

торгызу, мондый конструкцияларнең аерым элементларын күрсәтелгән элементларның элементлары һәм (яисә) торгызылуы шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

линия объектларын реконструкцияләү - класс, категориясен һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренә үзгәртүгә китерә торган линия объектлары яисә аларның участкалары (өлешләре) параметрларын үзгәртү яисә мондый объектларның бүленгән полосалары һәм (яисә) сак зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителә;

шәхси сервитут - күчәмсез мөлкәт объекты милекчесе белән сервитут билгеләүне таләп итүче зат арасында килешү яисә суд карары нигезендә билгеләнә торган чит җир кишәрлегеннән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәзмин ителә алмый торган кирәкле коммуникацияләренә һәм башка ихтыяҗларны узу, салу һәм эксплуатацияләү өчен);

гавами сервитут - Россия Федерациясә законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, җир кишәрлеген аерып алмыйча, чит җир кишәрлегеннән файдалану хокукы;

территория зонасы - җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләп - аерым затлар даирәсе тоткарлыксыз файдаланыла торган территорияләп (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полосалары, скверлар, бульварлар);

территориаль планлаштыру - территорияләренә үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

урам-юл челтәре - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләп булган үзара бәйлә территорияль коммуникация объектлары (мәйданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күчәмсез мөлкәттән файдалану төрләре - Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлеге Кагыйдәләрдә әлеге эшчәнлек төрләренә һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мәҗбүри үтәү нәтижәсендә, әлеге Кагыйдәләрдә әлеге эшчәнлек төрләренә һәм объектларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар;

территорияләренә тотрыклы үстерү - шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кешенең иминлеген һәм яшәешенең уңай шартларын тәзмин итү, хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлеге һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтижәле файдалануны тәзмин итү;

планировка структурасы элементы - муниципаль районның җирлек, шәһәр округы яисә авылара территориясә өлеше (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының төрләре Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

җир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү параметрлары:

жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - шәһәр төзелеш регламенты нигезендә жир кишәрлекләре территориясендә урнаштырылырга мөмкин булган жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

төзелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында жир кишәрлеге мәйданына урнашкан мәйданның нисбәте (%);

территориядән файдалану коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - жир кишәрлеге мәйданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми мәйданының нисбәте. Жир кишәрлегеңдә төзәргә рәхсәт ителә торган биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның гомуми мәйданы шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән территориядән файдалануның максималь коэффициенты мәгънәсен жир кишәрлеге мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

яшелләндерү коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - яшел утыртмалар (газлар, чөчәкләр, куаклар, биек кәүсәле үсемлекләр) белән капланган жир кишәрлеге территориясә өлеше;

бинаның, корылманың биекlege - жирнең проект тамгасыннан алып яссы түбәнең иң югары ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль буйлап ераклык яисә кыёк түбәнән иң югары ноктасына кадәр, төзелмәнең, корылманың иң югары ноктасына кадәр.

Статья 2. Кагыйдәләргә кергү, билгеләү һәм аның составы.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл жирлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - территориаль зоналар, шәһәр төзелеш регламентлары, әлеге Кагыйдәләргә куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кергү тәртибе билгеләнә торган шәһәр төзелеш зоналаштыру документы.

Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенәң һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл жирлеге генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлеге иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас

объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мәжбүри таләпләр;

- шәһәр төзелешен проектлауның региональ һәм җирле нормативлары;

- җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукий актлар белән.

Җирдән файдалануның һәм төзелешнең әлеге кагыйдәләре түбәндәгеләренә үз эченә ала:

1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

2) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

3) шәһәр төзелеше регламентлары.

Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәге нигезләмәләренә үз эченә ала:

1) җирле үзидарә органнары җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу турында;

2) физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында;

3) территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында;

4) җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

5) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

6) җирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дөүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә гамәлдә.

Статья 3. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе.

1. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе - кызыл линияләр; җир кишәрлекләре чикләре чикләреннән (төзелешне җайга салу линиясен дө кертеп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче линияләр; территорияль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән, резервлау юлы белән; җир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүче санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе территорияләренә планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә сак зоналары проектлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе билгеләнгән тәртиптә территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтәлү өчен мәжбүри.

Статья 4. *Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан гамәлдәгә һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренәң бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- Кичү авыл жирлегенәң генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренәң хокукий режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган бөтен нәрсә кебек үк, һәм аларны төзү һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренәң) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайланмалар эчтәлегә, параметрлары турында карар кабул ителгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарға, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларға, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарға карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсешә алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр жирләр өчен авыл хужалыгы жирләре, жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

Урман фонды жирләреннән торак пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнчә, мондый жир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, файдаланыла (2016

елның 1 гыйнварына кадәр гражданның яисә юридик затларга бирелгән яисә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән яисә аларны торак пункт чикләренә керткәнче билгеләү урманнардан файдалану белән бәйлә булмаган күчмәсз мөлкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләреннән тыш).

Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр төзелеш регламенты үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) рәхсәт ителгән файдалану параметрлары - жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

6. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;

2) файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре;

3) рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләренә карата да рәхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмчел төрләре.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территорияль зонага карата мөжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеш регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рәхсәтсез һәм килештерүләрсез мөстәкыйль сайлана.

Шәһәр төзелеш регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир

кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрөн үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрөнә кабул ителә

7. Күчәмсез милекне рәхсәт ителгән файдалануны тәэмин итә торган төзекләндерү объектлары, инженерлык-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән, һәрвакыт рәхсәт ителә (ә алар үз көченә кәргәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлештә норматив техник документлар булып тора).

8. Планировка структурасының бер яисә берничә элементы территориясе чикләрендә капиталъ төзелеш объектларының эшләвен һәм аларны нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен билгеләнгән инженер-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы санитар-яклау, башка яклау зоналарын билгеләп, аерым җир кишәрлеге таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә, регламентлар составында санап үтелгән рәхсәт ителгән файдалану төрләрен карап тоту, линия объекттын (гомуми файдаланудагы тимер юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклагыч корылмалар (утыртмалар), мелиорация объектларын, антлы-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм геодезик билгеләр урнаштыруны аерым күрсәтмичә генә рәхсәт итә.

10. Җир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарны, корылмаларны урнаштыру рәхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, алардан читтә биналар, төзелешләр, корылмалар тәзү тыелган;

3) катларның чикле саны яисә биналарның, корылмаларның чикле биеклеге;

4) җир кишәрлеге чикләрендә төзелгән төзелешнең максималь проценты, ул җир кишәрлегенең барлык мәйданына карата төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар мәйданының нисбәте буларак билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында билгеле бер территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы, һәм (яисә) рәхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең 2 - 4 пунктларында каралган иң чик параметрлары билгеләнмәгән очракта, турыдан-туры шәһәр төзелеше регламентында өлге территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рәхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнергә тиеш түгел дип күрсәтелә.

Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шәһәр төзелеше регламентында капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү рәхсәт ителгән төзелешнең,

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территорияль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрен үтәү өчен мөһбүри.

Статья 5. Җирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркөм файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият органнары һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук җирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарның үтелешен тикшереп торучы органнар өчен ачык булып тора.

2. Башкарма комитет әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итә:

- җирле массакүләм мәгълүмат чараларында әлеге Кагыйдәләргә бастырып чыгару

- Әлеге Кагыйдәләргә Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданныр гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнырның, аларның берләшмәләренең һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

Статья 6. Кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылык.

1. Әлеге Кагыйдәләргә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясәнең башка норматив хокукый актлары нигезендә җаваплы булалар.

2 бүлек. Җирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.

Статья 7. Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.

1. Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре объектлары түбәндәгеләр:

- «Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләргә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән чикләрдәге җирлек

территориясе (кертелгән Татарстан Республикасы законнары белән үзгәрешләр белән);

- «Кичү авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләре;
- җир-мөлкәт комплекслары;
- җир кишәрлекләре;
- Капиталь төзелеш объектлары.

2. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең субъектлары булып Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр исеменнән шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясе дөүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дөүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең барлык субъектлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы законнары таләпләрен, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукый актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр таләпләрен, әлеге Кагыйдәләр таләпләрен, Әлмәт муниципаль районы уставы, Әлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән хокукый актларын, Әлмәт муниципаль районы Советының, Әлмәт муниципаль районы башлыгының муниципаль һәм башка хокукый актларын, Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл җирлеге Уставын, Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл җирлеге референдумында кабул ителгән хокукый актларын, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә кабул ителгән Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл җирлеге Советы һәм Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл җирлеге башлыгы муниципаль һәм башка хокукый актларын үтәргә тиеш.

Статья 8. *«Кичү авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.*

Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салуны җирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

- 1) Әлмәт муниципаль районы башлыгы;
- 2) Әлмәт муниципаль районы Советы;
- 3) Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше документациясен эзерләү һәм җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу өлешендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Әлмәт муниципаль районының Кичү авыл җирлеге Уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.

Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча мөнәсәбәтләрне җайга салу өлкәсендә муниципаль районнарның җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;
- 2) территорияләрне планлаштыру документларын эзерләү турында карарлар кабул итү;
- 3) территорияләрне планлаштыру документларын раслау;
- 4) жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;
- 5) шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау;
- 6) капитал төзелеш объектларыннан яисә жир кишәрлегеннән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү турында карарлар кабул итү;
- 7) рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карарлар кабул итү;
- 8) төзелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;
- 9) кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяҗлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;
- 10) жирлекләр территорияләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү;
- 11) Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 7 өлешендәге 2 пункттында, 51.1 статьясындагы 8 өлешенә 3 пункттында һәм 55 статьясындагы 19 өлешенә 5 пункттында каралган мөрәҗәгатьләренә авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр юллау;
- 12) үзбелдекле корылманы жимерү турында яисә рөхсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү яисә аны, граждандык законнарында каралган очрақларда, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләр белән туры китерү (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), граждандык законнарында каралган очрақларда, ирекле корылманы жимерү яисә аны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.
- 13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.
- 14) жирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәге законнар нигезендә карый торган жирдөн файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләре.

Статья 9. Жирдөн файдалану һәм төзелеш комиссиясе.

1. Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының Өлмәт шәһәреннән һәм Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының авыл жирлекләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итү, килештерү һәм тикшерү, жирлек территорияләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау

һәм әзерләү, шулай ук жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү һәм Өлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе каршындагы даими эшлөүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет житәкчесе) тарафыннан төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген өлеге Кагыйдәләр, Өлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе раслаган Комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялөүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет житәкчесенә тәкъдимнәр әзерли;
- өлеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйле муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 10. *Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.*

1. Жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш эшчәнлеге, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга гражданныр хокукларын үтәү максатларында генераль планнар проектлары, жирлөрдөн файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы норматив хокукый акты нигезендә һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, капитал төзелеш объектларын (алга таба - өлеге статьяда-проектлар) рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан кире кагуға рөхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар үткөрелә.

2. Генераль планнарның проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне ызанлау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып өлеге проектлар әзерлөнгән территориядә даими яшөүче гражданныр, өлеге территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешә булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишөрлеген яки капиталъ төзелеш объектн шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары, капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларында яки гавами тыңлауларында катнашучылар булып, территориаль зона чикләрендә (аның чикләрендә жир кишөрлеге яки капиталъ төзелеш объекты урнашкан, аларга карата әлеге проектлар әзерләнгән) даими яшәүче гражданнар тора., әлеге территориаль зона чикләрендә булган жир кишөрлекләренең һәм (яки) аларда урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хокуклары ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән, мондый жир кишөрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарга ия булучылар, аңа карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә шуларга карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә мондый жир кишөрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булып торучы биналар хокукына ия булучылар, , Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясындагы 3 өлешендә каралган, шулай ук әлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган жир кишөрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокукына ия булучылар.

4. Ижтимагый фикер алышуларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) ижтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәр итү;

2) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә жирле үзидарә вәкаләтле органының рәсми сайтында (алга таба - сайт) һәм (яки) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрен кулланып жәмәгатьчелек фикер алышуларын үткөрүне тәмин итүче дәүләт яки муниципаль мәгълүмат системасында (алга таба - «Интернет» челтәре), йә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләренә төбәк порталында (алга таба-әлеге статьяда) урнаштыру (алга таба - "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәре), йә дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә региональ порталында (алга таба-әлеге статьяда) - мәгълүмати системалар) һәм мондый проект экспозицияләрен һәм экспозицияләрен ачу;

3) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткөрү;

4) ижтимагый фикер алышулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

5) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

5. Ачык тыңлауларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) гавами тыңлаулар башлану турында белдерү;

2) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен ачу;

3) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткөрү;

4) ачык тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын үткөрү;

5) ачык тыңлаулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

6) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6. Жәмәгатьчелек фикер алышулары яки ачык тыңлаулар башлану турында хәбәр итү үз эченә алырга тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмат һәм мондый проектка карата мәгълүмати материаллар исемлеге;

2) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткөрү тәртибе һәм вакытлары турында мәгълүмат;

3) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисә проект экспозицияләренең урыны, ачылу датасы турында, мондый проектның экспозициясен яки экспозицияләрен үткөрү сроклары турында, күрсәтелгән экспозицияләрне яки экспозицияләрне карау мөмкин булган көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне кертү тәртибе, вакыты һәм формасы турында мәгълүмат.

7. Ижтимагый фикер алышуларның башлануы турында хәбәрнамәдә шулай ук ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле сайт турында мәгълүмат һәм аңа карата мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, анда мондый проект һәм аңа мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, аларны кулланып ижтимагый фикер алышулар уздырылачак. Гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект һәм аңа мәгълүмати материаллар, жыелышларны яки жыелышларны үткөрү датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүмат урнаштырылачак сайт турында мәгълүмат булырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында белдерү:

1) сайтта яки мәгълүмати системаларда жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, бүтөн массакуләм мәгълүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) жирле үзидарә органы бинасы янында, гражданның массакуләм жыелу урыннарында һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән территорияль зоналар һәм (яки) жир кишәрлекләре чикләрендә тиешле проектлар эзәрләнгән территорияләрдә һәм (яисә) территорияль зоналар һәм (яисә) жир кишәрлекләре чикләрендә жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлауларын үткөрүгә вәкаләтле вәкил бинасы янында жиһазландырылган мәгълүмат стендларында (алга таба-жирле үзидарә органнары - ижтимагый фикер алышулар (гавами тыңлаулар) үткөрелә торган территория, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәгълүматка үтемлелеген тәэмин итә торган башка ысуллар белән.

9. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны урнаштыруның бөтен чоры дөвамында мондый проект экспозицияләре яки экспозицияләре үткөрелә. Экспозиция эше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш. Экспозициягә килүчеләргә консультация бирү жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегияль киңәшмә органы (алга таба - ижтимагый фикер

алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы) һәм (яисә) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны эшләүче вәкилләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа карата мәгълүмати материалларны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яки экспозицияләрен урнаштыру чорында тәғәлләштерүне узган ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яки мәгълүмати системалар аша (ижтимагый фикер алышулар уздырылган очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын уздыру барышында (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта) язма яисә телдән;

3) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ формасында;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрнең китабында (журналында) исәпкә алу юлы белән.

11. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, әлеге статьяның 15 өлешендә каралган очрактан тыш, ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

12. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар идентификацияләү максатларында үзләре турында белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын - физик затлар өчен; исеме, Төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен), мондый белешмәләренә раслый торган документлар кушып тапшыралар. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга хокук ияләре булган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлеше булган шундый жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, капитал төзелеш объектларының, биналар турында белешмәләр тапшыра, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан һәм мондый жир кишәрлекләренә, капитал төзелеш объектларына, биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра..

13. Ижтимагый фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) белешмәләренә раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр әлеге затлар ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (әлеге белешмәләренә рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән булса. Шулай ук вакытта белешмәләренә раслау өчен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү «персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләренә исәпкә алып башкарыла.

15. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жәмәгать тыңлауларында катнашучылар тарафыннан дерес булмаган белешмәләр бирү фактын ачыклау очрагында каралмый.

16. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да тигез керү тәзмин ителә (шул исәптән ижтимагый фикер алышуларны уздырганда Россия Федерациясе субъектлары дөүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, аларга буйсынган оешмаларның рәсми сайтына, мәгълүмат системаларына һәм (яисә) дөүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең күп функцияле үзәкләрендә һәм (яисә) биналарында керү мөмкинлеге бирү юлы белән).

17. Сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары мөмкинлекне тәзмин итәргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрнең сайттагы һәм (яки) мәгълүмати системалардагы чагылышның тулылыгын һәм дөреслеген тикшерү;

2) ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләре, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның саны турында мәгълүмат бирү.

18. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар беркетмәсен өзәрли һәм рәсмиләштерә, анда күрсәтелә:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәгълүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре кабул ителгән срок турында, аның кысаларында жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрелә торган территория турында мәгълүмат;

5) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, һәм ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре.

19. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлеген кушып бирелә, ул үз эченә жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучылар турында белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булса), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын, физик затлар өчен; атамасы, төп дөүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресын) үз эченә ала.

20. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучы катнашучы тарафыннан

кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләренә үз эченә алган жәмәгать фикер алышулары беркетмәсеннән өзөптә алырга хокуклы.

21. Ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсе нигезендә жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә эзерләүне гамәлгә ашыра.

22. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;

2) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектның исеме, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашкан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар протоколы рекевизитлары, аның нигезендә ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә эзерләнгән;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрен эчтәлек, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре. Берничә ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан бер үк тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертелгән очракта, мондый тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә гомумиләштерү рәхсәт ителә;

5) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылыгы яисә максатка ярашсызлыгы турында дәлилленгән тәкъдимнәре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

23. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәгълүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукий акты белән өлгә кодексы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы;

3) жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны үткөрү вакыты;

4) сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары;

5) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәгълүмат стендларына карата таләпләр;

6) ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен эзерләү һәм формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә эзерләү тәртибе һәм формасы;

7) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткөрү тәртибе, шулай ук жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

25. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый.

3 бүлек. *Кагыйдәләр гамәлгә кәргәнче барлыкка килгән күчәмсез милектән файдалану хокуклары.*

1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче кабул ителгән « Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлешендә кулланыла.

2. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче, физик һәм юридик затларга бирелгән төзелешкә рәхсәтләр гамәлдә була.

3. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче законлы нигезләрдә булган күчәмсез милек объектлары яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнче әлеге объектларга туры килмәгән очракта әлеге кагыйдәләргә туры килми:

1) тиешле территориаль зоналар өчен рәхсәт ителгән буларак аталмаган куллану төре (төрләре) бар;

2) тиешле территориаль зоналар өчен рәхсәт ителгән, әмма санитар-саклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан, тиешле объектларны урнаштыру каралмаган куллану төре (төрләре) бар;

3) азрак Параметрларга (жир кишәрлекләренәң мәйданы һәм линия күләмнәре, корылмаларның кишәрлек чикләреннән чигеннән чигенә) яки күбрәк (төзелешнең тыгызлыгы - төзелешнең биеклеге/катлылыгы, төзелеш проценты, жир участогын куллану коэффициенты) ия.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 8-10 өлешләре нигезендә билгеләнә:

1) капитал төзелеш объектлары яисә жир кишәрлекләре, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектларының кеше гомере һәм сәләмәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин;

2) Әлеге статьяның 4 өлешендә 1 пунктчасында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү бары тик мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү яисә рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәүне киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән жир кишәрлекләрен һәм

капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин;

3) өлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану кеше гомере яки сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч булса, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануга тыю салынырга мөмкин;

5. Жир кишәрлекләрен үз белдегең белән шөгильләнгән, үз белдегең белән биләгән жир кишәрлекләрен файдалану, үз белдегең белән төзү, үз белдегең белән төзелмәләренә куллану турындагы мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән жайга салына.

Статья 12. Кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез милек объектларын куллану һәм төзелеш үзгәртү.

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук өлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәннән соң өлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез милек объектлары аларны өлеге кагыйдәләргә туры китерү вакытын билгеләмичә генә кулланыла ала.

Бер үк вакытта өлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да (ә билгеләнгән тәртиптә алар үз көченә кергәнчә – «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексына каршы килмәгән өлешендә) капитал төзелеш объектлары (аларның яшәеше һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч) туры килми. Бу объектларга карата, федераль законнар нигезендә, аларны куллануны дәвам итүгә тыю йөкләнергә мөмкин.

2. Өлеге кагыйдәләргә туры килми торган капитал төзелеш объектларының төрләрен һәм аларны куллануның интенсивлыгын, төзелеш параметрларын үзгәртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгәрешләре аларны өлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарылырга мөмкин.

Өлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 өлешенәң 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттырырга рөхсәт ителми. Бу объектларда, кулланыла торган технологияне техник регламентларда билгеләнә торган куркынычсызлык таләпләренә туры китермичә, житештерү эшчәнлеге күләмнәрен һәм интенсивлыгын арттыру рөхсәт ителми (ә билгеләнгән тәртиптә «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексына каршы килми торган өлешендә, норматив техник документлар үз көченә кергәнчә).

Өлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән, өлеге кагыйдәләргә туры килми торган, төзелеш параметрлары буенча (норматив үтү мөмкинлеген кыенлаштыра яки блокый торган, мәйданнан һәм биеклектән рөхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда һ.б.) капитал төзелеш объектлары мондый объектларның өлеге кагыйдәләргә туры килмәвә дәрәжәсен арттырмаган очракта хуплана һәм кулланыла. Төзелешкә рөхсәтнамә нигезендә башкарыла торган өлеге объектларга карата гамәлләр мондый объектларның өлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бетерүгә юнәлдерелергә тиеш.

Өлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчәмсез милекне башка тиешле куллану төренә үзгәртү рөхсәт ителми.

4бүлөк. *Жир участогун яки капитал төзөлөш объектын шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн файдалануга рөхсөт. Капитал төзөлөш объектларын төзүнөң, реконструкциялөүнөң иң чик параметрларыннан читлөштөрүгө рөхсөт.*

Статья 13. *Жир участогун яки капитал төзөлөш объектын шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн файдалануга рөхсөт бирү.*

1. Жир кишөрлеген яки капитал төзөлөш объектын шартлы рөхсөт ителгөн файдалануга рөхсөт бирү белөн кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт) шартлы рөхсөт бирү турында гаризаны комиссиягө жибөрө. Шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү турындагы гариза «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелендөгө № 63-ФЗ Федераль закон талөплөрөнө туры китереп, электрон имза белөн имзаланган электрон документ формасында жибөрөлөргө мөмкин. (алга таба-электрон имза белөн имзаланган электрон документ).

2. Шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү турындагы карар проекты жәмөгаты фикер алышуларында яки Россия Федерациясе Шөһөр төзөлөшө кодексинда билгеленген тәртиптө үткөрөлө торган гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жир кишөрлеген яки капитал төзөлөш объектын шартлы рөвештө файдалану төрө өйлөнө-тирө мохиткө тискөре йогынты ясарга мөмкин булса, жәмөгаты фикер алышулары яки ачык тыңлаулар мондый тискөре йогынты куркынычына дучар булган жир кишөрлөклөрө һәм капитал төзөлөш объектлары хокуклары иялөрө катнашында үткөрөлө.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисө гавами тыңлауларны оештыручы, өлеге рөхсөт белөн гомуми чиклөрө булган жир кишөрлегенө ия булган, өлеге рөхсөт сорала торган капитал төзөлөш объектларының хокук иялөрөнө һәм өлеге рөхсөт соратып алына торган жир кишөрлегенө ия булуучыларга һәм биналарга ия булуучыларга карата шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн жир кишөрлегеннөн файдалану хокукына рөхсөт бирү турындагы карар проекты буенча жәмөгатычелек фикер алышуларын яисө гавами тыңлауларын үткөрү турында хөбөр жибөрө., капитал төзөлөш объектынның бер өлөшө булып тора, аңа карата өлеге рөхсөт сорала. Күрсөтелгөн хөбөрлөр кызыксынган затның шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү турындагы гаризасы кергөн көннөн алып жиде эш көнөннөн дө соңга калмыйча жибөрөлө.

4. Жәмөгаты фикер алышуларын яисө гавами тыңлаулар нөтижөлөрө турында бөялөмө бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берөмлек халкына хөбөр иткөн көннөн алып жәмөгаты фикер алышуларын яисө гавами тыңлауларын үткөрү вакыты муниципаль берөмлек уставы һәм (яисө) муниципаль берөмлекнең вәкиллөклө органының норматив хокукый акты белөн билгелөнө һәм бер айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү турында карар проекты буенча жәмөгатычелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нөтижөлөрө турында бөялөмө нигезендө комиссия шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү яки мондый рөхсөт бирүдөн баш тарту турында төкьдимнөр өзерли, кабул ителгөн карарның сөбөплөрөн күрсөтөп, аларны район башлыгына жибөрө.

6. өлеге статьяның 5 өлөшөндө күрсөтелгөн рекомендациялөр нигезендө район башлыгы мондый рекомендациялөр кергөн көннөн өч көн эчендө шартлы рөвештө рөхсөт ителгөн куллану төрөнө рөхсөт бирү яки мондый рөхсөт бирүдөн баш тарту турында Карар кабул итө. Күрсөтелгөн карар муниципаль

хокукий актларны, башка мәгълүматны бастырып чыгару өчен билгеләнгән төрлөктә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөптөрөндә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталь төзелеш объектынның жир участогыннан яисә объектыннан шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төре шөһәр төзелеш регламентына жәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән төрлөктә кертелсә, мондый затка шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

9. Россия Федерациясе Шөһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дөүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата файдалануның шартлыча рөхсәт бирү рөхсәт ителми яисә мондый корылманы сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен рөхсәт бирү рөхсәт ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан әлегә хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дөүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, алар Россия Федерациясе Шөһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлегә хәбәрнамә килгән очраклар керми, ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә ирекле төзелеш билгеләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы көченә керүе хақында белдерү жиберелде.

10. Физик яки юридик зат шартлы рөвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд төртибөндә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

Статья 14. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт алу төртибө.

1. Күләме шөһәр төзелеш Регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләренә минималь күләмнөрөннән ким булган йә төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яки башка характеристикалар булган жир кишәрлекләре хужалары рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территория зона өчен шөһәр төзелеш Регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаган булса, капитал төзелеш

объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт сорап мөрәжғәгать итәргә хокуклы.

2. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан аерым жир участогы өчен техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә читләштерү рәхсәт ителә.

3. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт алу белән кызыксынган зат комиссиягә мондый рәхсәт бирү турында гариза җибәрә. Рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рәхсәт ителгән чик параметрларыннан кире кагуга рәхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә җибәрелергә мөмкин.

4. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча җәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

5. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча карар проекты буенча комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән унбиш эш көне эчендә мондый рәхсәт бирү турында яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирле администрация башлыгына җибәрә.

6. Район башлыгы әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң җиде көн эчендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға рәхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү рәхсәт ителми, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм аннан әлеге хәбәрнамә кәргән очрактан тыш, жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дөүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфай затка, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, әлеге хәбәрнамәне карау турында хәбәрнамә җибәрелгән очрактан тыш, аны сүткән яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, ә үз белдеге белән төзелгән

билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керә.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән капитал төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бөхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

5 бүлек. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

Статья 15. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территорияләргә тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, Аеруча саклана торган табигать территориясе турында нигезләмәләр, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәләгән тәмин итү буенча таләпләр, техник регламентлар таләпләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларынең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләргә чикләре, ачылган мәдәни мирас объектлары территорияләргә чикләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен, материаллар һәм инженерлык эзләнүләргә нәтижәләрен исәпкә алган кагыйдәләр жыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү төзелгән яисә төзелергә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының төрләргә түбәндәгеләр:

- 1) территорияне планлаштыру проекты;
- 2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проектын Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда эзерләү рөхсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 5 өлешендә каралган очрактардан тыш, территорияне межаллау проектын эзерләү өчен нигез булып тора.

7. Территорияне планлаштыру проекты, әлеге статьяның 5 өлешендә каралган очрақлардан тыш, территорияне межалау проектын әзерләү өчен нигез булып тора. Территорияне межалау проектын әзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә башкарыла.

Статья 16. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү тәртибе.

1. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү турындагы қарарлар, Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 өлешләрендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, башқарма хақимиятнең вәкаләтлә федераль органнары, Россия Федерациясә субъектының башқарма хақимияте органнары, жәрле үзидарә органнары тарафыннан қабул ителә.

Территорияне планлаштыру буенча документларны, Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 өлешләрендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, жәрлек территориясенә карата әзерләү турындагы қарар, күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә физик яки юридик затларның территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турындагы тәкъдимнәрә нигезендә жәрле үзидарә органы тарафыннан қабул ителә. Территорияне планлаштыру буенча документларны Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә күрсәтелгән қызыксынган затлар әзерләгән очрақта, жәрле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турында Қарар қабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән қарар муниципаль хоқуқый актларны, башқа рәсми мәғлүматны рәсми бастырып чығару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый қарар қабул ителгән көннән өч көн эчендә басылып чығарға тиеш һәм жәрлекнең рәсми сайтында (жәрлекнең рәсми сайты булган очрақта) «Интернет» мәғлүмат-телекоммуникация чәлтәрәндә урнаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү турындагы қарар басылып чыққан көннән башлап, физик яки юридик затлар жәрле үзидарә органына территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү тәртибе, сроқлары һәм эчтәлегә турында үз тәкъдимнәрән тапшырырға хоқуқлы.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларның составы һәм эчтәлегә Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы таләпләрәнә туры килергә тиеш, территориянең спецификасын һәм капитал төзелеш объектларын планлаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү бирәмендә анықланачак.

5. Территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләү жәрле үзидарә органнары тарафыннан мәстәқыйль рәвештә, күрсәтелгән органнарға қараган муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр яисә алар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясә законнары нигезендә төзелгән дәүләт яки муниципаль контракт нигезендә жәлеп ителә, яғни Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә қаралган очрақлардан тыш.

Территорияне планлаштыру буенча, шул исәптән федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жәрле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тотқан документларны әзерләү физик яки юридик затлар тарафыннан аларның ақчалары ҳисабына гәмәлгә ашырылырға мөмкин.

6. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары расланганчыга кадәр жәмгыять фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда мәжбүри каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ызанлау проектына аларның аерым өлешләрен раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган өлешләргә карата үткәрелә.

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 12 өлешендә һәм 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очракларда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты түбәндәгеләргә карата эзерләнгән очракта үткәрелми:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре приаэродром территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгылләнү өчен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

7. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

8. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артыграк була алмый.

9. Район башлыгы, территорияне планлаштыру проекты, территорияне межалау проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларының яки ачык тыңлауларының беркетмәсен исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны раслау турында Карар кабул итә яки мондый документацияне кире кага һәм аны ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылганнан соң егерме эш көненнән дә соңга калмыйча эшлөп бетерүгә жибәрә, ә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезендә жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелмәгән очракта, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән срокта.

10. Территорияне планлаштыру буенча расланган документация (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, әлеге документлар расланганнан соң жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында («Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә) урнаштырыла.

11. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны

күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән расланганчы, дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелергә тиеш. Территорияне дәүләт хакимиятенә күрсәтелгән органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерү предметы өлеге проектта каралган федераль әһәмияттәге объектларны, төбәк әһәмиятендәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналар чикләрен планлаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проекты булып тора.

12. Федераль әһәмияттәге объектны, төбәк әһәмиятендәге объектны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектны урнаштыру максатларында яисә жирлек, шәһәр округы чикләрендә башка объект урнаштыру максатларында эзерләнгән территорияне планлаштыру буенча документлар, аны раслау федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, аны раслаганчы, мондый жирлек башлыгы белән килештерелергә тиеш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш. Өлеге объектларны шәһәр төзелеше регламентларын (сызыклы объектлардан тыш) үтәү өлешендә планлаштырыла торган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (өлеге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территорияне зоналар өчен билгеләнгән, шулай ук өлеге объектларны халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең факттагы күрсәткечләрен һәм өлеге объектларның территорияне үтемләгә факттагы күрсәткечләрен саклап калуны тәэмин итү Килештерү предметы булып тора.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документация алынганнан соң унбиш эш көне эчендә жирлек башлыгы мондый документацияне раслауга, мондый документацияне килештерүгә яки аны килештерүдән баш тартуға вәкаләтле органга жиберә.

13. Федераль әһәмияттәге линияле объектны, региональ әһәмияттәге линияле объектны, жирле әһәмияттәге линияле объектны, линияле объектны, территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезендә гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү кирәк булган очракта, мондый линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү күрсәтелгән территорияне планлаштыру проекты нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны мондый реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру проектын эшләү таләп ителми торган очрактан тыш). Бу чакта территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән проект дәүләт хакимияте органы яисә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объекттын, региональ әһәмияттәге линия объекттын, жирле әһәмияттәге линия объекттын, жирле әһәмияттәге линия объекттын төзү, реконструкцияләү планлаштырылуға бәйле рәвештә реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектны яисә линия объектларын территориясен планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле жирле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предметы булып гамәлдәге линия объекттын яисә федераль әһәмияттәге линия объекттын планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объекттын, жирле әһәмияттәге линия объекттын планлаштыру проектында каралган

планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектларының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектын мондый килештерү срогы күрсәтелгән дөүлэт хакимияте органына яисә жирле үзидарә органына кергән көннән алып унбиш эшчедән артып китә алмый. Шушы унбиш эш көне узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль эһәмияттәге линия объекттын, региональ эһәмияттәге линия объекттын, жирле эһәмияттәге линия объекттын планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле дөүлэт хакимияте органына яисә жирле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның өлеге проектына карата өлеге каршы килү килештерелгән дип санала.

14. Линияле объектны төзүне, реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проектына үзгәрешләр кертелгән очракта, линияле объект һәм (яки) линияле объект составына керүче башка капитал төзелеш объекттын планлаштырылган урнаштыру зонасы мәйданын ун процентка арттыру яисә киметү белән бәйлә үзгәреш өлешендә, өлеге объектларны планлаштырыла торган урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйлә рәвештә, өлеге объектларны урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйлә рәвештә, линияле объект һәм (яки) башка капитал төзелеш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 өлешләре нигезендә, үзгәрешләр кертү территорияләрне планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына, шулай ук Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.4 өлешә нигезендә, шартлы рәвештә, килештерүгә үзгәрешләр кертү таләп ителми, "үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проекты белән каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамайчак һәм дөүлэт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан күчәмсез милек объектларын тартып алу зарурлығына китерәчәк.

15. Территорияне планлаштыру проектын, урнаштыру өчен дөүлэт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль эһәмияттәге объектларны, региональ эһәмияттәге объектларны яисә жирле эһәмияттәге объектларны урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дөүлэт хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына караган яисә әгәр өлеге объектны раслаган көннән алып алты ел эчендә территорияне планлаштыру дөүлэт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен мондый жир кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса, бирелгән жир кишәрлекләрендә мондый объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү өлешендә эшләми.

6 бүлек. *Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.*

Статья 17. *Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау.*

1. Жир кишәрлекләре милекчеләренең, жирдән файдаланучыларның, жир хужаларының, жир кишәрлекләрен арендага алучыларның хокуклары муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлауга бәйлә рәвештә чикләнергә мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау жир законнарында каралган очракларда, ө муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик затларга бирелмәгән жирләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен төзүгә,

сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа яқын территорияне тиешле матди-техник жиһазлауда каралган очрақларда гамәлгә ашырыла. Жирләрне резервлау жир асты байлыктарыннан файдалану максатлары өчен кирәкле жир кишәрлекләренә карата да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирләр муниципаль ихтыяжлар өчен өч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин. Муниципаль милектәге һәм граждандарга һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру төөннәре һәм метрополитен объектларын тәзү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальара әһәмияттәге, жирле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын тәзү һәм реконструкцияләү өчен егерме елга кадәр вакытка резервлау рөхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау тәртибе Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.

1. Жирле әһәмияттәге объектларны тәзү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу, әгәр күрсәтелгән объектлар территорияль планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рөхсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен алына торган жир кишәрлекләре өчен түләү күләме, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган жир кишәрлекләренә алмашка хосусый милеккә тапшырыла торган жир кишәрлекләренә бәзар бәясә, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләре урынына алына торган хокукларның бәзар бәясә, «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлегә турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, жир законнарында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып билгеләнә.

3. Жир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларын алар өчен милекчегә каплау яки башка күчәмсез мөлкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тоткан күчәмсез мөлкәтне тартып алу турындагы килешүгә сатып алу яки сату-алу турындагы граждандык законнары кагыйдәләре кулланыла.

Статья 19. Гавами сервитутларны билгеләү.

1. Гавами сервитут Россия Федерациясә Жир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яки жирле үзидарә органы карары белән гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясә Жир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждандык законнарында, Россия Федерациясә Жир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очрақларда һәм, аерым алганда, түбәндәге очрақларда төзелә:

1) жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элемент корылмаларын, махсус мөгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрән башкару;

3) жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объекларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ә инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру өчен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очракта, тиешле саклау зоналары күләмнәреннән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Гавами сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук жир кишәрлекләренең һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объекларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Гавами сервитут, Россия Федерациясе Жир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләргә исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объекларын төзү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктчында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта бер елдан да артык булмаган вакытка.

Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану.

1. Шәһәр төзелеше регламентлары аларга карата билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм жир кишәрлекләреннән файдалану аларның кануннар нигезендә билгеләнүе белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының « Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, территориаль зоналардан тыш, түбәндәгеләр чагылдырылырга мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләр, жир кишәрлекләре;

2) шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре, башка жирләр кулланылмый торган жирләр (территорияләр).

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләргә, жир кишәрлекләргә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тотып, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләргә теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләргә, жир участокларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләргә хокукый статусы тәэмин ителмәчәк;

- күрсәтелгән территорияләргә, жир участокларының төрле өлешләрен билгеләгечләр.

7 бүлек. Йомгаклау нигезлэмэләре.

Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.

1. Әлеге Кагыйдәләрнең үзгәрүе шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яки әлеге Кагыйдәләр текстының теләсә нинди үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

- жирлекнең генераль планына, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең, муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәҗбүри рәвештә керү, жир асты байлыктарынан файдалану һәм жирлектә төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән күчмәсез милек объектларынан файдалануны чикләү очрактарын бетерү турында күрсәтмәләр;

- территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүне;

- территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган, Бердәм дәүләт күчмәсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвирламасына ия булмавы;

- федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның күчмәсез мөлкәт объектларынан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләрнең туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

- территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрактарда;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрактарда;

- Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулык итә алсалар, Әлмәт муниципаль районының жирле үзидарә органнары;

- әгәр жирлекнең тиешле территориясендә, шәһәр округы территориясендә, торак пунктара территорияләрдә жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;;

- физик яки юридик затлар тарафыннан әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларга хокукка ия булучыларга зыян килә, капитал төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләренең бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмый, физик яки юридик затлар инициативалы рәвештә йә, әгәр дә әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмый, аларга зыян килә, капитал төзелеш объектлары һәм жир кишәрлекләре бәясе кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре;

- территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясә Хөкүмәте кабул иткән карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы яисә Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән карарларны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат;

- территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул иткән Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы, Россия Федерациясә субъекты тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә субъекты тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә жирлек, шәһәр округы территорияләрендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларны (линияле объектлардан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган объектларны (линияле объектлардан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очрақта, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә вәкаләтле органы әлеге объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жирлек башлығына, шәһәр округы башлығына жиберәләр.

5. 3 пунктларда каралган очрақларда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында - Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 33 статьясындагы 2 өлешә һәм 3.1 өлешә буенча, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш Регламентында билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очрақта, капитал төзелеш объектларын һәм (яки) рәхсәт ителгән бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның рәхсәт ителгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яисә) рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, рәхсәт ителгән, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламенты белән билгеләнгән, иҗтимагый фикер алышулар яисә ачык

тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект әзерләү турында Карар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсе таләп ителми.

6. Территорияләренә комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр көртелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр, аны комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проекты расланганнан соң, туксан көннән дә соңга калмыйча, кертелергә тиеш.

7. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдим көргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә әзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә көргән үзгәрешләр нигезендә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәр тупланган һәм бу бәяләмәне район башлыгына жиберә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия Бәяләмәсендә булган тәкъдимнәренә исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчәрмәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

10. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә раслау жириле үзидарәнең вәкилләклә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект жириле үзидарәнең вәкилләклә органы утырышында яқындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру көненнән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Жириле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә жириле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр көргән көннән алып, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территориаль зонага карата, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, мондый төзелешнең рөхсәт ителгән төре һәм мондый корылманың параметрлары рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларын, аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижеләре буенча жириле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жириле үзидарә органына яисә жириле үзидарә органына жиберелгән очрактардан тыш, Капиталь төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларын, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә алынган, үз белдекләре белән төзелгән билгеләр булуның рөхсәтсез корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту

турында суд карары каралмавы яисә законлы көченә керүе турында хәбәрнамә жиберелгән.

Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.

1. Әлеге кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән төрлөк аларның рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре территорияль планлаштыруның федераль дөүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән Кагыйдәләрне раслаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ

8 бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

- 1) территорияль зоналар билгеләнде,
- 2) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар сайлап алынган;
- 3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм аларга карата шәһәр төзелешне регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре, урман фонды жирләре, су фонды жирләре, башкалар чагылдырылырга мөмкин.

Гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм шәһәр төзелешне регламентлары билгеләнмәгән жирләргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән билгеләнеш билгеләнергә мөмкин.

Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

1. Әлмәт муниципаль районының « Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешне зонасын зоналаштыру картасы әлеге Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территорияль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территорияль зоналарның чикләре һәр жир участогының, жир законнары нигезендә, территорияль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин булган жир кишәрлегеннән тыш, бер Территорияль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мәҗбүри рәвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территорияль зоналар чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территорияль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган жир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерү;;

Әлмәт муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы, Кичү авыл жирлегенең генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарны һәм планлаштырылган үсеш параметрларын билгеләү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территорияль зоналар;

- территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалану;

- территорияль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категорияләрдәге жирләрнең чикләрен үзгәртү планлаштырыла;

- чиктәш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

5. Территорияль зоналар чикләре түбәндәге очрақларда билгеләнә:

- линияләренә магистральләр, урамнар, проездлар, разделяющим транспорт агымнары противоположных юнәлешләре

жирлек чикләре турында;

кызыл линияләр буенча;

жир кишәрлекләре чикләре турында;

- табиғый объектларның табиғый чикләре;

- нигезләнгән башка чикләргә.

6. Территорияләренә файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдени мирас объектлары территорияләре чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияль зоналар чикләренә туры килмәскә мөмкин.

7. Әлеге Кагыйдәләрнең II өлешендә санап үтелгән берничә өлешкә бүлеп бирелгән жир кишәрлекләренә, башка күчмәсез милек объектларына карата һәр карта буенча барлык шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

8. Әлеге картада чагылдырылган мәгълүмат этаплап әзерләү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарының фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы әлеге Кагыйдәләрнең состав график өлеше булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Әлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат үз эченә ала:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;

- үлөт базларының санитар-яклау зоналары;

- автомобиль юлларының санитар өзелешләре;

- торбаүткәргечләрнең санитар өзелешләре;

- өске су объектларының су саклау зоналары;

- өске су объектларының яр бие саклау полосалары;

- өске су объектларының яр буйлары;

- Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганақларын санитар саклау зоналарының 1 поясы;

- мелиорацияләнгән торган авыл хужалыгы территорияләре;

- файдалы казылма ятмалары чикләре;

Статья 24. *«Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

«Өлмәт муниципаль районының «Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы» 2 нче кушымтасы, анда сайлап алынган:

1. «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә житештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары предприятиеләрнең анкета мәгълүматлары

2. Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрендәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны йөртү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән терлекләр базларының санитар-яклау зоналары.

3. Автомобиль юлларының «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2011 нигезендә билгеләнгән санитар аермалары

4. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының Дәүләт реестрына кертелгән;

- размерлары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

5. «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары.

6. Файдалы казылмалар ятмаларының жир асты байлыкларынан файдаланучылар мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән чикләре.

Статья 25. *Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары картасы.*

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналар картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бирелергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу чикләре аларны эшлөгән саен һәм аларга рәсми расланган документлар статусын бирү буенча тиешле карталарда теркәлө, аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә әлеге Кагыйдәләргә кертелә.

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлек. *Рәхсәт ителгән күчәмсез милек төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.*

Статья 26. *Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналар төрләре*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнде:

Билгеләмәләр	Территориаль зоналар исеме
ТОРАК ЗОНАЛАР	
Ж1	Шәхси торак йортлар төзү зонасы
Ж1 П	Шәхси торак йортлар белән перспективалы төзелеш зонасы
ИЖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР	
ОД1	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы
ОД2	Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы
ЖИТЕШТЕРҮ-КОММУНАЛЬ ЗОНАЛАРЫ	
П1	I-II класслы зыянлылык житештерү-коммуналь объектлар зонасы
П2	III класслы зыянлылык житештерү-коммуналь объектлар зонасы
ИНЖЕНЕРЛЫК-ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ	
И1	Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы
АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГЕ ЗОНА	
СХ1	Авил хужалыгы жирләре зонасы
СХ2	Авил хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә агросәнәгать комплексы объектларын урнаштыру зонасы
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
Р1	Табиғый ландшафтлар зонасы
Р2	Рекреацион территорияләр зонасы
МАХСУС БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
СН1	Махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы
СН2	Үлэт базын урнаштыру зонасы
СН3	0 үлэт базыннан чикләүләр зонасы
С3	Санитар-саклау утыртмалары зонасы

Шәһәр төзелеше регламентлары. Торак зоналар.

1. Күпкатлы торак йортлар, кече һәм урта каттагы торак йортлар, индивидуаль торак йортлар төзү өчен билгеләнгән торак зоналары.

Ж1. Шәхси торак йортлар белән төзелеш зонасы.

Ж1 индивидуаль торак төзелеше зонасы торак районнарны аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлардан) жирле әһәмияттәге хезмәт күрсәтүләрнең минималь рәхсәт ителгән жыелмасы белән формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрәннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләре		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (аерым урнашкан бинаның биеклеген егерме метрдан артмаган, биеклеген егерме метрдан артмаган, ул гражданның тарафыннан мөстәкыйль күчмәсз милек объектларына бүлү өчен	2.1

	<p>билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйлә булган көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора);</p> <p>авыл хужалыгы культураларын үстерү;</p> <p>индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру</p>	
Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт янындагы җир кишәрлеге)	<p>Рәхсәт ителгән файдалану төрөн тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны 2.1 коды белән урнаштыру;</p> <p>авыл хужалыгы продукциясен җитештерү; гараж һәм башка ярдәмчә корылмалар урнаштыру;</p> <p>авыл хужалыгы терлекләрен тоту</p>	2.2
Блокланган торак төзелеше	<p>Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә уртак дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми диварга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән бергә тоташмыйча, уртак диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым җир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлеге бар (блокланган торак йортлар); декоратив һәм җимеш агачлары, яшелчә һәм җиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмчә корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү</p>	2.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	<p>Җылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткөргечләрен, электр үткөргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткөргечләрен, элемент линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен җыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм җыештыру</p>	3.1.1

Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яшләрә, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.1
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре		
Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күп фатирлы йортларны урнаштыру (биеклеге 4 катка кадәр булган күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); әгәр азкатлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми мәйданы 15% тан артмаса, спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; төзелгән, төзелгән һәм төзелгән күп фатирлы йорт биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	2.1.1
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2

Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элементәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнырга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрен, соборларны, храмнарны, часовняларны, мечетләрен, гыйбадәт кылу йортларын, синагогаларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөғариф	Дини затлар, дин өһелләре һәм дин өһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3
Эчке хокук тәртибен	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне	8.3

тээмин итү	Һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен өзәрләү һәм аларның өзәрлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданныр оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлешә булган гражданныр оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.	4.9
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиореле, жир өсте һәм жир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антлы кырларны, элемтә линияләрен, иярчен элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 урнаштыру кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләренең эчтәлегендә каралган элемтә объектларыннан тыш	6.8

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның өһемияте		
		Шәхси торак төзелешә /шәхси ярдәмчә хужалык алып бару	Блокланган торак төзелешә (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Рөхсәт ителгән төзелешнең башка төрләре өчен
Жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары				
Минималь мейдан	кв.м	1000/1000	1000	1
Максималь мейдан	кв.м	5000/5000	5000	5000

Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь киңлек	м	12	6	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары				
Участок төзелешенең максималь проценты	%	50/40	60	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	5	5	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	а) 1 - брандмауэр дивар мәжбүри булганда; б) 3 - башка очрактарда	0 (блокланган торак йортта индивидуаль блок төзү өчен төзелгән яисә төзү өчен билгеләнгән жир кишәрлеге белән чиктәш жир кишәрлегенең ян чигеннән); 1 (янгынга каршы стенаның тиешле дәрәжәдәге булуы мәжбүри); 3 (бүтән очрактарда)	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше (төзелешне көйләү линиясе белән башкасы билгеләнмәгән булса)	м	3	3	н/у
Төзелешләрнең	м	18	18	н/у

максималь биекlege				
Жир кишәрлеклөре коймаларының максималь биекlege	м	2	2	н/у

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгәннәрдән 5% чикләрендә параметрлар тайпылышлары рөхсәт ителә.

Искәрмә 2. Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен, блокланган торак төзелеш өчен, жир кишәрлеклөренәң ян һәм арткы чикләреннән түбәндәге шарт белән, чигенүләр таблицасында тәкъдим ителгән жир кишәрлеклөренәң ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгеләрдән тайпылышлар рөхсәт ителә:

- күрсәтелгән тайпылышларга жир кишәрлеклөре хужаларының үзара ризалыгы бар;

- төп төзелешләр (торак йортлар) арасындагы ераклык 6 метрга тигез яисә аннан артыграк, ә ярдәмче төзелешләр (хужалык корылмалары, гаражлар һәм башкалар) арасындагы ераклык 2 метрга тигез яисә аннан артып китә (шулай ук ярдәмче корылмаларны блоклау рөхсәт ителә);

- күрше жир кишәрлекләрендә урнашкан корылмалар арасында янгынга каршы норматив ераклыктар саклана.

3 нче искәрмә. Башка таләпләр:

Минималь ара:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге торак йортларның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү майданчыгынан - 10 м;

автомобиль кую майданчыктарынан - 10 м;

спорт белән шөгильләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр майданчыктан;

хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;

калдыктар өчен контейнерлар булган майданчыктардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участкалары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән майданчыктар - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр Техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Ж1-П. Перспективалы индивидуаль төзелеш зонасы.

Перспективалы индивидуаль торак төзелеш зонасы планлаштырылучы, Әлмәт муниципаль районының һәм Кичү авыл жирлегенәң территорияль планлаштыру документлары нигезендә, йорт янындагы индивидуаль торак йортлар белән аерым торучы төзелеш өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, рөхсәт ителгән файдалануның чикле

параметрлары, торак-коммуналь хужалыгы зонасы өчен жир кишәрлекләрендә төзелешкә таләпләр жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләренә, иң чик параметрларга һәм торак төзелеш зонасы өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә төзелеш таләпләренә туры килә.

Шәһәр төзелеш регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

Ижтимагый - эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, эшкуарлык эшчәнлеген, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрен, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданның тормыш эшчәнлеген тәмин итүгә бәйлә башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

ОД1. Күпфункционале ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы.

Күпфункционале ижтимагый-эшлекле зонасы күпфункционале билгеләнештәге файдалануның административ, эшлекле, ижтимагый, мәдәни, хезмәт күрсәтүче һәм коммерцияле төрләренә киң спектры булган объектлар формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү өчен бүлпел бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренә аталышы	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренә тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләре		
Кече катлы күпфатирлы торак төзелеш	азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын азкатлы күпфатирлы йортның гомуми майданы 15 % тәшкил итсә, төзелеп беткән һәм төзелгән-төзекләндерелгән биналарында урнаштыру.	2.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә тәмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түлөсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән	3.2.2

	биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элементәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләргә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшқуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләре) урнаштыру	3.4.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан өзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән, укучыларны физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны	3.6.1

	урнаштыру	
Дөүлөт идарәсе	Дөүлөт органнарын, дөүлөт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлеклөрен турыдан-туры тээмин итүче яисә дөүлөт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максаты: дөүлөт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тээмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	4.1
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дөүлөт фәннәр академиясе, тәжрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Кибетләр	Сөүдә мөйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру, дискотекалар һәм бию мөйданчыклары, Төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен автоматлары (комарлы уеннар өчен файдаланыла торган уен жиһазларыннан тыш), уен мөйданчыклары урнаштыру	4.8.1
Биналарда спорт белән шөгыйльләнүне тээмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндрү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2

Спорт белән шөгильләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгильләнү өчен майданчыклар урнаштыру (физкультура майданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке төртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капитал төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданнар оборонасы объектларыннан тыш	8.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп биерү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем биерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем биерү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән укучылар физик культура һәм спорт белән шөгильләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.1
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык майдан	4.3

	булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	
Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар))	Гомуми мәйданы 5000 кв. м. булган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны һәм (яки) хезмәт күрсәтүне башкаручы бер яки берничә оешманы урнаштыру, рөхсәт ителгән куллану төрлөренең эчтәлегә 4.5 - 4.8.2 кодлары нигезендә; гаражларны һәм (яки) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен автомобильләр кую урыннарын урнаштыру	4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләргә ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләргә, шулай ук сәүдә кибетләргә урнаштыру	4.9.1.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләргә гамәлгә ашыру максатларында кулланыла торган даими яисә вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын туктау һәм саклау өчен, шул исәптән депога стоянкалар урнаштыру	4.9
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләргә урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгәт туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләргә, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләргә, радиофикация линияләргә, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник	6.8

	элементә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертәп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрән карап тоту каралган элемент объектларыннан тыш, элемент объектларын урнаштыру	
--	---	--

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	50000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Искәрмә 1. Башка таләпләр:

Кечкенә аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кишәрлекнең алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационар белән дөвалау учреждениеләре өчен участокның алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 30 м;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

ОД2. Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы.

Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы сәламәтлек саклау һәм социаль яклау учреждениеләрен, шулай ук зонаның төп билгеләнешенә карата хезмәт күрсәтүче объектларны урнаштыру өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләрен, бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационар белән дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитария авиациясе майданчыкларын урнаштыру	3.4.2
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчмәс мелек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрен, электр үткәргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрен, элемент линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	3.1.1
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сәт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләре) урнаштыру	3.4.1
Кибетләр	Сөүдә майданы 5000 кв. м. төшкел иткән товарларны сату өчен билгеләнгән	4.4

	капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патологик-анатомик экспертиза (морга) уздыруны гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.4.3
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрен, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләрен, гыйбадәт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөгариф	Дини затлар, дин әһелләре һәм дин әһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында кулланыла торган даими яисә вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы	4.9

	транспорт чараларын туктау һәм саклау өчен, шул исәптән депога стоянкалар урнаштыру	
--	---	--

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчмәсез милеккә файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	50000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның (СП, СанПиН), шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеш регламентлары. Житештерү һәм коммуналь зоналар.

Житештерү һәм коммуналь зоналар сәнәгать, коммуналь-склад объектларын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм шәһәр төзелеш регламентларында каралган башка объектларны урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын үз эченә керту өчен билгеләнгән.

П1. I-II куркынычлылык класслы житештерү-коммуналь объектлар зонасы

П1 зарарлы I-II класслы житештерү-коммуналь объектлар зонасы эшчөнлеклөре шау-шу, пычрану, зур йөк транспортының интенсив хәрәкәте белән бәйле 1 һәм 2 класслы санитар-яклау зонасы булган сәнәгать һәм житештерү-коммуналь предприятиеләрне формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән. Бердәм зонада күчөмсөз милекнең рөхсәт ителгән төрлө төрлөрөн кушу норматив санитария таләплөрөн үтөгән очракта гына мөмкин.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң тасвирлау	Код
Жир кишәрлеклөрөннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрлөрө		
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкөртү, металлургия, машина төзелеш сәнәгәте капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеш, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеш, станоклар төзү продукциясен эзәрләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очрактар керми.	6.2
Автомобиль төзелеш сәнәгәте	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеплар, яримприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.	6.3
Фармацевтика сәнәгәте	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру.	6.3.1
Азык-төлек сәнәгәте	Азык-төлек сәнәгәте объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкөртүгә аларны башка продукциягә (консервацияләү, чүкөү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре	6.4

	житештерү өчен.	
Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көңкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру	6.6
Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар (золоотваллар, гидротехник корылмалар) урнаштыру; урнаштыру рөхсәт ителгән куллану төренең 3.1 коды белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру	6.7
Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру	6.9
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм	3.1.1

	жыештыру	
Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары.	Кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру	7.2.3
Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина урыннарына бүленеп урнаштыру	2.7.1
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дөүләт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дөүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегенә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында башкарылган вакытта товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегенә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	4.1
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен әзерләү һәм аларның әзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлешен булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре		
Склад мөйданчыклары.	Ачык һавада йөкләргә вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш).	6.9.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Профессиональ белем бирү һәм мөгариф өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать,	3.5.2

	музыка училищелары, белем жәмгыятъләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен арттыру эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шәгыльләнгән өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарға амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Хайваннар өчен приютлар	авыл хужалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчетү, хужасыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыруотвествии с федеральными законами.	3.10.2
Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сәүдә мөйданы 5000 кв. м. төшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир	6.8

	өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	
Транспорт чараларын ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләренә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Автомобиль юу урыны	Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчмәсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен		
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0

Участокның арткы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше	м	0
---	---	---

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

П2. III класслы куркыныч житештерү-коммуналь объектлар зонасы.

П2 куркынычы булган III класслы житештерү-коммуналь объектлар зонасы коммуналь-житештерү предприятияләрен булдыруның хокукый шартларын 300 метрлы санитар-яклау зонасы булган III класслы куркынычтан югарырак тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән. Житештерү эшчәнлеген үстергә ярдәм итә торган кайбер коммерция хезмәтләре дә кертелә. Бердәм зонада күчәмсез милекнең рәхсәт ителгән төрле төрләрен кушу норматив санитария таләпләрен үтәгән очракта гына мөмкин.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләре		
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкөртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен әзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рәхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очраклар керми.	6.2
Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.	6.3
Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен	6.3.1

	билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру.	
Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкөртүгә аларны башка продукциягә (консервацияләү, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен.	6.4
Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтөргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру	6.6
Энергетика	идроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсөтүче һәм ярдәмче корылмалар (золоотваллар, гидротехник корылмалар) урнаштыру; урнаштыру рөхсәт ителгән куллану төренең 3.1 коды белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру	6.7
Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру	6.9
Коммуналь хезмәтләр күрсөтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек	3.1.1

	объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияларен, суүткөргөчлөрне, электр үткөргөчлөрнө, трансформатор подстанцияларен, газүткөргөчлөрнө, элемтө линияларен, телефон станцияларен, канализацияларне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханэлөрне жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	
Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары	Кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру	7.2.3
Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина урыннарына бүленеп урнаштыру	2.7.1
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлегенә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында башкарылган вакытта товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегенә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	4.1
Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрнен өзәрләү һәм аларның өзәрлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханэләрне һәм юл сервисының	4.9.1.4

	башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Склад мөйданчыклары.	Ачык һавада йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш).	6.9.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Профессиональ белем бирү һәм мөгариф өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен арттыру эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгылләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.2
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарға амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкө, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткөрләр автомобильләре һәм базарға килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сәүдә мөйданы 5000 кв. м. төшкил иткөн товарларны сату өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4

Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8
Транспорт чараларын ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләренә юл сервисы объектлары буларак жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Юл ялын тээмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Автомобиль юу урыны	Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчмәсез миләкне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	0

Участокның чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	ян м	0
Участокның чигеннән корылмаларның минималь чигенеше	арткы булган м	0

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткөчләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Инженерлык-транспорт инфраструктурасы зонасы.

И1. Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы..

Транспорт инфраструктурасы объектлары зонасы И1 транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен, шул исәптән тимер юл, автомобиль, елга, һава, торба үткөргөч транспорт һәм элемент корылмаларын һәм коммуникацияләрен урнаштыру өчен бүленгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналарын һәм корылмаларын урнаштыру. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 7.2.1 (автомобиль юлларын урнаштыру), 7.1.2 (пассажирлар йөртүне тәмин итү), 7.2.3 (гомуми файдаланудагы транспорт стоянкасы) кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тотуны үз эченә ала.	7.2
Һава транспорты	Аэродромнарны, вертолет майданчыкларын (вертодромнарны) урнаштыру, гидросамолетларны алып килү һәм китерү өчен урыннар булдыру, очышларны һәм һава судноларын очып китү һәм төшерү (китерү) өчен кирәкле башка объектларны радиотехник тәмин итү, аэропортларны (аэровокзалларны) һәм пассажирларны утырту һәм аларга тиешле хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән хәрәкәт итә торган йөкләргә төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава	7.4

	судноларына техник хезмэт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру	
Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләре, су үткәргечләре, газ үткәргечләре һәм башка торба үткәргечләре, шулай ук аталган торбаүткәргечләре эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналар һәм корылмаларны урнаштыру	7.5
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертәп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын урнаштыру, урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш	6.8
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. м. төшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар жыю һәм зрәтү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Транспорт чараларына ягулык	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләрен юл сервисы объектлары буларак	4.9.1.1

салу	жәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	
Автомобиль юу урыннары	Автомобиль юу урыннарын урнаштыру, шунда ук бергә сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге зоналар

СХ2. Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы.

Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы авыл хужалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын, санитар-яклау зоналарын, торак төзелеш чикләренә һәм әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган башка объектларга кадәр саклау шартларын тәмин итү өчен СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләр, корылмалар һәм башка объектларны санитар классификацияләү» (РФ Баш дәүләт санитария табибының 2010 елның 9 сентябрәндәге 122 номерлы карары белән расланган) нигезендә бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Терлекчелек	Авил хужалыгы терлекләре (эре мөгезле терлек, сарыклар, кәжәләр, атлар, дөяләр, боланнар)үрчәтүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы терлекләрен чабу, кәтүлекләр кәтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчәтү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру, нәселле терлекләр үрчәтү, нәсел продукциясен (материалны)житештерү һәм куллану	1.8
Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләр үрчәтү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләр тоту һәм үрчәтү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчәтү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану	1.9
Кошчылык	Йорт кошларының, шул исәптән су йөзүчеләрнең нәсел токымнарын үрчәтүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекчелек продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчәтү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану	1.10
Дуңгызчылык	Дуңгызлар үрчәтүгә бәйлә хужалык	1.11

	<p>эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;</p> <p>нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану</p>	
Умартачылык	<p>Бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм куллану буенча, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру;</p> <p>умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру</p>	1.12
Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	<p>Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен фәнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үрнәкләрне алу өчен фәнни һәм селекцион эш алып бару, авыл хужалыгын алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру</p>	1.14
Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	<p>Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү</p>	1.16
Питомниклар	<p>Яшь үсентеләрне авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куаклар, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культуралары үстерү һәм сату;</p> <p>авыл хужалыгы производствосының күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру</p>	1.17
Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	<p>Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру</p>	1.18
Бакчачылык	<p>Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпеллек жыләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпеллек культуралар үстерүгә бәйле авыл хужалыгы жирләрендә</p>	1.5

	гамәлгә ашыру	
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрен, электр үткәргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрен, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен җыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм җыештыру	3.1.1
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен җитештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру	1.15

Шәһәр төзелеше регламентлары. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.

P1. Табигый ландшафтлар зонасы.

P1 табигый ландшафтлары зонасы гамәлдәге табигый ландшафтны саклау һәм куллану өчен хокукый шартлар тәэмин итү, халык саулыгы, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу мәнфәгатьләрендә экологик чиста әйләнә-тирә мохитне булдыру, аларны рациональ файдалануны тәэмин итү өчен бүлпәп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табигый территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рәхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле җирләрнең үзенчәлекләрен саклау.	9.1

Р2. Ял итү территорияләре зонасы.

Р2 зонасы халыкның ял итү урыннарын оештыру өчен билгеләнгән, паркларны, скверларны, бакчаларны үз эченә ала.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзенчәлекләрен саклау.	9.1
Территорияне төзекләндерү	Территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллөндерү элементларын, жиһазларның һәм бизәүнең төрле төрләрен, кече архитектура формаларын, стационар булмаган корылмаларны һәм корылмаларны, мәгълүмати цитларны һәм күрсәткечләрне урнаштыру	12.0.2
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.6

Хезмэт гаражлары	Эшчәнлек төрлөрөн гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмэт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, 3.0,4.0 кодлары белән рөхсәт ителгән кулланыу төрлөрөндә каралган эшчәнлек төрлөрөн гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.	4.9
------------------	--	-----

Р3. Шифаханә -курортта дөвалау, ял итү, туризм һәм спорт объектлары зонасы.

Р3 зонасы шифаханә-курортта дөвалау, ял итү, туризм һәм спорт объектларын, шулай ук зонаның төп билгеләнешенә ярдәм итүче объектларны урнаштыру өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Курорт эшчәнлеге	Табигый дөвалау ресурсларын (минераль сулар ятмалары, дөвалау пычраклары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табигать факторлары һәм шартлары) дөвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дөвалау һәм юкка чыгарудан саклау, шулай ук дөвалау ресурсларын дөвалау һәм дөвалау урыннарын дөвалау-савыктыру жирлегенә һәм курортының беренче зонасы чикләрендә ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану	9.2
Шифаханә эшчәнлеге	Халыкны дөвалау һәм савыктыру хезмәтләрен күрсәтүне тәэмин итә торган шифаханәләрен, профилакторийларны, бальнеологик дөвалау, ләм белән дөвалау шифаханәләрен урнаштыру; дөвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар,	9.2.1

	бюветлар, шифалы ләм чыгару урыннары) төзеклөндөрү; дөвалау-савыктыру лагерьларын урнаштыру	
Спорт базасы	Анда озак яшөүче затларның спорт өзерлеге гамәлгә ашырыла торган спорт базаларын һәм лагерьларын урнаштыру	5.1.7
Су спорты	Су спорт төрләре белән шөгыльләнү өчен спорт корылмаларын урнаштыру (су спорт төрләрен оештыру һәм тиешле инвентарны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар)	5.1.5
Аз үлчәмле суднолар өчен бүлөкләр	яхталарны, катерларны, көймөләрне һәм башка кече судноларны причал ясау, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру	5.4
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынлы тамашачылар өчен махсус урыннар булган спорт-тамаша биналарын һәм корылмаларын (стадионнар, спорт сарайлары, боз сарайлары, ипподромнар) урнаштыру (5.1.1) биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү (спорт клубларын, спорт залларын, бассейннар, биналарда һәм корылмаларда физкультура-сәламәтлөндөрү комплексларын урнаштыру	5.1.2
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре өзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3
Кибетләр	Сөүдә мөйданы 5000 кв. м. тәшкит иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Мөдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сөнгать галереяләре, мөдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар	3.6.1

	урнаштыру өчен билгелэнгән биналарны урнаштыру	
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чэчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарға амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгелэнгән капиталъ төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгелэнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мөгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгелэнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, 3.0,4.0 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.	4.9

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм	Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның өһәмияте
------------------------	---

		Рөхсәт ителгән төзелешнең барлык төрләре өчен
Жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясә белән билгеләнмәгән очрақларда)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Өлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шөһәр төзелеше регламентлары. Махсус билгеләнештәге зоналар.

СН1. Махсус билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы.

СН1 махсус билгеләнештәге зона калдыкларны ритуаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру, складлау һәм күмү өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Ритуаль эшчәнлек	Зиратларны, крематорийларны һәм күмү урыннарын урнаштыру; тиешле дини корылмалар урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция җитештерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру	12.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар) өчен	3.7.1

	билгелэнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән куллану төрләре		
Көнкүреш хезмәтә күрсәтү	Халыкка яки оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (вак-төяк ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чөчтаращанә, кер юу, химчистка, жирләү бюролары)	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп биерү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация станцияләре, стоянкалар, гаражлар һәм урып-жыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, Корылмалар, карны жыю һәм зретү өчен кирәкле) (рәхсәт ителгән файдалануның өстәмә төре төп һәм шартлы рәвештә рәхсәт ителгән барлык төрләре өчен кулланыла)	3.1.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рәхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу сызыгы белән	м	0

билгеләнмәгән очракта)		
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

СН2. Үлэт базын урнаштыру зонасы.

СН2 Махсус билгеләнештәге зона үлэт базларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

СН3. Үлэт базыннан чикләүләр зонасы.

СН3 зонасы, Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган, биологик калдыкларны күчәрү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерү ветеринария кагыйдәләре таләпләренә туры китереп, үлэт базларының санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

С3. Санитар-саклау утыртмалары зонасы.

Зона гамәлдәге нормативларга туры китереп санитар-саклау зоналарын оештыру һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән.

11 бүлек. *Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне куллануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.*

Статья 27. *Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналар белән билгеләнгән күчәмсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.*

1. Әлмәт муниципаль районының "Кичү авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зоналар картасында билгеләнгән зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчәмсез милек объектларын куллану әлеге кагыйдәләргә билгели:

1) картада билгеләнгән тиешле территориаль зоналарга карата, әлеге статьяда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, шәһәр төзелеше регламентлары белән;

2) законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән чикләүләргә санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарга карата чикләүләр.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария өзелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе яклау һәм яр буе полосаларында урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукый актларда билгеләнгән:

- Россия Федерациясе Су кодексы;
- Россия Федерациясе Җир кодексы;
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы Федераль закон;
- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»;
- Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрдәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән үлэт базларының санитар-яклау зоналары;
- СанПиН 2.1.1279-03 «Зиратларны, күмү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 35 номерлы карары белән расланды);
- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланды);
- СП 2.2.3670-20 «Яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнгән торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауға гигиена таләпләре»;
- СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* Магистраль торбаүткәргечләр» (СССР Дәүләт төзелешенең 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән расланды);
- СП 42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89* Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Әлеге Кагыйдәләргә эшләгәндә әлеге Кагыйдәләргә эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукый актлары кабул иткән чикләүләргә санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-яклау зонасы яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-яклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрану йогынтысын гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ө I һәм II класслы хәвефлеләктәге предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халыкның сәламәтлегенә өчен кабул итәрлек куркыныч зурлыгына кадәр киметүне тәмин итә.

Предприятиеләрнең, оешмаларның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен төзиләр:

- беренче сыйныф предприятиеләре өчен - 1000 м;
- икенче сыйныф предприятиеләре өчен - 500 м;
- өченче сыйныф предприятиеләре өчен - 300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре өчен - 100 м;
- бишенче сыйныф предприятиеләре өчен - 50 м.

Калейкино авыл җирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау чыганаclarы булган барлык куркыныч класслардагы объектлар урнашкан.

Житештерү һәм транспорт предприятиеләренең санитар-яклау зоналарында, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларында, коммуналь-склад объектларында, чистарту корылмаларында, башка объектларда урнашкан җир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиНом 2.2.1.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә:

- 1) тыелган файдалану төрләре;
- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлеген сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мөгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөваллау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рөвешләре житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны өзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сөүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, җәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, җирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП,

электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләрне су белән тәэмин итү станцияләре.

4. Үлэт базларын санитар-яклау зоналары.

Хәзерге вакытта Кичү авыл җирлегендә бер биотермик чокыр бар.

Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә терлек зиратының санитар-яклау зонасы күләме 1000 м төшкел итә.

Россия Федерациясе Кулланучылар күзәтчелеге федераль хезмәтенең 2006 елның 3 маендагы 0100/4973-06-31 номерлы хаты нигезендә терлекләрен чүпләүнең санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту, инфекцияләр тарату мөмкинлеген юкка чыгаручы махсус чаралар комплексы үткәрелгәннән соң, туфракны һәм грунт суларын лаборатор тикшерүләр уздырганнан соң, Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитария табибы яки аның урынбасары карары буенча мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Россия кулланучылар күзәтчелеге идарәсенең территорияль бүлегенең төп таләпләре булып түбәндәгеләр тора:

- туфраклы урынны тимер-бетон каркас (саркофак) белән каплауны тәэмин итү;

- үлэт базының чиген терек планга төшерү;

- периметр буйлап туфрак учагы ишелеп төшү, аншлак белән ышанычлы киртәне кую;

- туфракның һәм суның лаборатор контролен оештыру, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымы буенча түбәнрәк.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мөгълүматлары буенча, саркофага өслек калыңлыгы 0,4 метрдан да ким булмаша тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биоклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яисә бетон саркофагадан 30 м радиуста 1 м биоклектәге җир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсенең 2010 елның 11 февралендәге 01-09-1218 номерлы хаты һәм РСФСР Авыл хужалыгы министрлыгы тарафыннан 1971 елның 3 маенда расланган төзелеш, агрогидромелиоратив һәм башка җир эшләрән башкарганда ветеринария-санитария таләпләре турындагы инструкция 1971 елның 3 маенда 23-95 номерлы хаты нигезендә тиешле кагыйдәләрне үтәгән килеш үләксә базын күчерү мөмкин. Җәнлексез үлэт базын күчерү мөмкинлеге турындагы карар Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы тарафыннан кабул ителә.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарында урнашкан җир кишәрлекләре һәм башка күчмәсз милек объектлары өчен билгеләнә:

1) тыелган файдалану төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Терлек базларының санитар-яклау зоналары чикләрендә һәм аларның территорияләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчмәсз мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- торак, ижтимагый биналар һәм терлекчелек комплексларын үлэт базыннан 1000 м якынак урнаштыру;

- терлек көтү, печән чабу;

- жир һәм гуммияле калдыкны үлэт базыннан читкә чыгару.

Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре:

- терлекләренә һәм көтүлекләренә 200 метрга якин урнаштыру;
- автомобиль, тимер юлларны аларның категориясенә карап 50-300 метрдан якынарак урнаштыру;
- «Татарстан Республикасында (Татарстан) гигиена һәм эпидемиология үзәге» Федераль дөүләт автоном сәләмәтлек саклау учреждениесенә 2007 елның 23 октябрдәге 03-03/3965 номерлы хаты нигезендә терлекләр каберлегенә санитар-яклау зонасы территориясендә житештерү объектларын саклау мөмкинлеген билгеләү өчен туфракны һәм грунт суларын химик матдәләргә лаборатор тикшерүләр һәм аккредитация узган лабораторияләрдә себер түләмәсен барлыкка китерә торган кузгатучылар, алынган нәтижеләр белән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә мөрәҗәгать итәргә кирәк.

5. Автомобиль юлларының санитар аермалары.

Кичү авыл жирлегә территориясә региональ әһәмияттәге 3 категорияле автомобиль юлларын кисеп үтә. 8.21 п. нигезендә 42.13330.2011 Региональ әһәмияттәге автомобиль юлларыннан «Шөһәр һәм авыл жирлекләрен тәзү һәм тәзү» планы 3 категорияле санитар аермалар 100 м күләмендә билгеләнә.

Санитария өзеклекләреннән файдалану режимы «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясә» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 билгеләнә.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар өзәлүләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участоклары, шулай ук яшәү тирәлегә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мөгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөваләу-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны өзәrlәү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар аермалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рөвештә файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары,

сөүдө һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мөйданчыклар һәм корылмалар, янғын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть- һәм газ үткөргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен езиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәэмин итү станцияләре.

6. Торбаүткөргечләрнең санитар өзелешләре.

«СНИП 2.05.06-85* «Магистраль торба үткөргечләр» нигезендә Әлмөт муниципаль районы «Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясе буйлап узучы магистраль торба үткөргечләрнең санитар аермалары 100- 2000 метрны тәшкил итә.

Санитария өзелешләреннән файдалану режимы «СП 34-116-97* "Нефть-газ үткөргечләрне проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча Инструкция»» нигезендә промысел нефть үткөргечләрненнән 75 м зурлыгында санитар аерма билгеләнә.

Магистраль торбаүткөргечләрнең санитар шартлаулары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- торак пунктлар;
- бакча йортлары, дача бистәләре булган коллектив бакчалар;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
- сөт заводлары;
- файдалы казылмалар эшкөртү карьерлары;
- индивидуаль хужалар автомобильләре өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар 20 дән артык автомобиль санына;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- торак биналар 3 катлы һәм аннан югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнар;
- гидро-, электр станцияләре; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- магистраль торба үткөргеченә карамаган су үткөргеч корылмалар һәм насос станцияләре;
- 1000 м³ дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре;
- торбаүткөргечләргә, мачталарга (манараларга) һәм күпканаллы радиорель элементә линиясенә мачталары (манаралары) һәм корылмалары; Россия Элементә министрлыгының һәм башка ведомстволарның күпканаллы радиорель элементә линиясенә корылмалары; телевизион манаралар.

7. Инженерлык коммуникацияләренә сак зоналары.

ЛЭПның сак зоналары.

«Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен кисеп үтүче электр тапшыруларының һава линияләре өчен зурлыклары 12.1.051-90 «Хезмәт куркынычсызлыгы стандартлары системасы» ГОСТ 12.1.051-90 белән билгеләнә торган саклау зоналары билгеләнә. Электр куркынычсызлыгы. 1000 В дан артык көчәнешле электр линияләренә саклау зонасында иминлек мөнәсәбәтләре (СССР Дәүләт комитетының продукция сыйфаты һәм продукция

стандартлары белән идарә итү буенча 1990 елның 29 ноябрәндәге 2971 номерлы карары белән расланган) һәм 110 кВ күәтле электр тапшыру линиясе өчен 20 м тәшкил итә.

Саклау зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- саклагычларны һәм ягулык-майлау материалларының каймагын урнаштыру;

- чүпләкләр урнаштыру;
- шартлату эшләрен башкару, ут кабызу;
- дөһшәтле яки экстремаль һава шартларында электр тапшыруның һава линияләре саклау зонасында эшләр үткөрү һәм аларда булу.

Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре, электр үткөргечләренең һава линиясен кулланучы оешма белән килештерел була:

- төзелеш, монтаж һәм су сиптерү эшләре,
- Агач утырту һәм кисү,
- терлек азыгы, ашламалар, ягулык һәм башка материалларны туплау,
- йөк төялгән яисә юл өстеннән йөксез 4 м дан артык биекләккә ия машиналар һәм механизмнар өчен йөрү җайланмасы.

8. Эчәргә яраклы су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зоналары.

СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суүткөргечләренә санитар саклау зоналары су белән тәэмин итү чыганаclarын пычранудан санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч пояс керә: беренче пояс - катгый режим поясы, шулай ук икенче һәм өченче пояс - чикләүләр пояслары.

Элмәт муниципаль районының «Кичү авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясендә чишмәләр һәм су җыю скважиналары бар. Кайбер су коймалары өчен өч пояс составында санитария саклау зоналары урнаштырылган, калганнары өчен - 50 м тәшкил итә торган санитария саклау зонасының беренче поясы гына. Икенче һәм өченче поясларның чикләре проектларын эшләү һәм аларны исәпләү зарур. Аларны куллану режимын СанПиН 2.1.4.1110-02 билгели.

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасының I пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- зур кәүсәле агачлар утырту;
- суүткөргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткөргечләренә салу;
- торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

Эчә торган су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаclarын санитар саклау зонасының II пояс чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- эшкәртелгән суларны жир асты офыкларына кертү һәм жир асты байлыclarын жир асты байлыclarына күчерү;

- ягулык-майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар складларын, промстоклар, шламосаклагычлар һәм жир асты суларының химик пычрануы куркынычы тудыручы башка объектлар складларын урнаштыру;

- зиратларны, үлэт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм жир асты суларының микроб пычрануына китерә торган башка объектларны урнаштыру;

- ашламалар һәм агулы химикатлар куллану;

- төп файдаланудагы урманны кисү.

Мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, жир асты суларын файдаланганда гына, су йөртү офыгын пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылганда гына, санитария саклау зонасының III поясы чикләрендә рөхсәт ителә.

Эчә торган су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының II поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- туфрак катламын бозуга бәйле яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп.

9. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары.

Су саклау зоналары - өске су объектларының яр линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләм утыруны һәм суларны ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Яр буе полосалары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалана алуын тәэмин итү максатларында бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның яки инешләрнең су саклау зоналары киңлеге аларның елгалары яисә инешләре өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 км га кадәр - 50 м күләмендә;

- 10 км дан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә;

- 50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып инешкә кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яисә кире авышлык өчен - 0°, 40 м тәшкит итә, авышлык өчен 3° һәм аннан да күбрәк авышу өчен - 50 м.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгелэнгән яр буе полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектарының яр буе полосасының киңлеге 20 м тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосалары керми, аларның озынлыгы чышмәдән алып тамагына кадәр 10 м дан артмый. Башыннан алып тамагына кадәр сузылган каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләрнең яр буе полосасының киңлеге 10 км, 5 м тәшкил итә.

Шулай итеп, Дала Зәе елгасы өчен куелган су саклау зонасы 200 м тәшкил итә, кушылдыклар һәм зур булмаган су агымнары, күлләр өчен - 50 м, яр буе яклау полосалары - 50 м.

Елгаларның, башка су объектарының су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектары өчен түбәндәгеләр билгеләнә:

- тыелган файдалану төрләре;
- Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре, аларны бассейнлы һәм башка территориаль идарә органнары белән килештереп, вәкаләтле дәүләт органнарының су фондыннан файдалану һәм саклау, әлеге Кагыйдәләрдә билгелэнгән гавами тыңлаулар процедураларыннан файдаланып, махсус килештерү буенча рөхсәт ителергә мөмкин.

Елгаларның су саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектарынан, башка су объектарынан файдалану төрләре:

- туфракны ашлау өчен агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үлэт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне күмү;
- үсемлекләрнең корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- Транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми.

Яр буе яклау полосалары чикләрендә, су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;
- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык объектарын һәм башка объектарны проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга кертү һәм эксплуатацияләү рөхсәт ителә, мондый объектарны су объектарын пычранудан, чүпләнүдән һәм суларны саегудан су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән жиһазландыру шарты белән.

Яр буе полосасында тыелган куллану төрләре:

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;
- механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

Су объектарының яр буе полосасы чикләрендә алар янында йөрү (механик транспорт чараларын кулланмыйча) рөхсәт ителә, шул исәптән

һәвәскәрләр һәм спорт балыкчылығын тормышка ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен дә.

10. Файдалы казылма ятмаларының тау өемнәре.

«Кичү авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе Ромашкино һәм яңа Елхово нефть ятмаларына бүлөп бирелгән чикләрдә урнашкан. Ике нефть ятмасыннан тыш, җирлек чикләрендә Сабанчы ком карьерына тау бүлөп бирелгән.

«Жир асты байлыктары турында» 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 22 статьясы нигезендә жир асты байлыктарыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау бүлөп бирелгән чикләрдә файдалы казылма ятмалары майданнары тәүне чикләргә хокуклы.

Жир асты байлыктарының аерым участкаларыннан файдалану илнең оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү, жир асты байлыктарыннан рациональ файдалану һәм саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яки тыелырга мөмкин.

Территорияләргә файдалану өчен махсус шартлары булган торак пунктлар һәм зоналар территорияләрендә жир асты байлыктарыннан файдалану халыкның тормыш һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау, биналар һәм корылмаларның сакланышы, шул исәптән тау эшләнмәләренә, бораулау скважиналарының һәм жир асты байлыктарыннан файдалану белән бәйле башка корылмаларның сакланышы куркынычын тудыра алган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Аеруча саклана торган табигый территорияләрдә жир асты байлыктарыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Жир асты байлыктары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Федераль законның 25 статьясы нигезендә файдалы казылма ятмалары майданнары тәү, шулай ук аларның яткан урыннарында жир асты корылмаларын урнаштыру файдалы казылмаларны чыгару мөмкинлеген тәэмин итү яки тәзелешнең экономик максатка ярашлы булуын исбатлау шарты белән генә жир асты байлыктарының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рәхсәте белән рәхсәт ителә.

Файдалы казылма ятмалары майданнарын үз белдегең белән тәү тәзелгән объектларны рекултивацияләү һәм демонтажлау буенча башкарылган чыгымнарны һәм чыгымнарны капламыйча туктатыла.

Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.

Тиешле карталарга һәм регламентларга рәсми расланган документларны эшләү һәм статус бирү буенча әлеге статьяга әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә күрсәтелгән документлар кертелә.

29 Статья. Гавами сервитутларның эш итү зоналары.

Гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре җирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагыла һәм жир кишәрлекләренә шөһәр тәзелеше планнарында күрсәтелә.

12 бүлек. *Шәһәр төзелеше регламентлары тарафыннан кагылмый торган төп җирләргә билгеләү, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында (өлге Кагыйдәләрнең II Өлеше) территориаль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, шәһәр төзелеше регламентлары гамәленә кагылмаган төп территорияләр һәм җирләр күрсәтелә, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми – махсус сакланыла торган табигый территорияләр, урман фонды җирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар.

Өлге бүлектә гомуми файдаланудагы төп территорияләр һәм җирләрнең билгеләнеше тасвирламасы бар, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таратылмый торган гомуми кулланылыштагы территорияләр һәм җирләр бүленергә мөмкин:

Билгеләмәләр	Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы һәм җирләрнең төп территорияләре аталышы
ВФ	Су фонды җирләре
ЛФ	Урман фонды җирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре
СХ1	Авыл хужалыгы җирләре

Статья 30. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү.*

ЗВФ. Су фонды җирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары өске сулар белән капланган җирләр өчен билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дөүләт хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ЗЛФ. Урман фонды җирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды җирләренә (торак пункт чикләреннән тыш) карата билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә Россия Федерациясе дөүләт хакимиятенә һәм Татарстан Республикасы дөүләт хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлешенә 4 пункты нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре өчен таратылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә

ТОП. Гомуми файдалану территорияләре.

Дәүләт яки муниципаль милектә булган, гомуми файдалану территорияләре гражданныр ирекле, нинди дә булса рәхсәт алмыйча, закон тарафыннан рәхсәт ителә торган чикләрдә, шулай ук тиешле жир участогы милекчесе тарафыннан бу кишәрлекләрдә булган табигый объектлар булу һәм алардан файдалану хокукына ия булган жир кишәрлекләренә гомуми керү өчен ябык булмаган.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләренә кагылмый.

Гомуми файдаланудагы территорияләрнең чикләре кызыл линияләр урнаштыру юлы белән планлаштыру проектлары белән билгеләнә. Планлаштыру проектларын эзерләгәнче, гомуми файдаланудагы территория буларак жир кишәрлекләрен куллану режимы муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрендә торак пункт чикләрендә шәһәр төзелеше зоналары белән билгеләнә.

СХ1. Авыл хужалыгы жирләре зонасы.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре өчен билгеләнми. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә.

Кичү
авыл жирлегә башлыгы

[Handwritten signature]

Г.П. Туманова